

RECHTSPRAAK EUROPA

NIEUWSBRIEF VAN HET GERECHTSHOF AMSTERDAM

Jaargang 4, no. 3 (maart 2015)

IN ÉÉN [KLIK](#) VERBONDEN MET EUROPA

Deze nieuwsbrief bevat een overzicht van actuele rechtspraak van het Hof van Justitie van de EU (arresten en conclusies) en van het Europees Hof voor de rechten van de mens over de maand februari 2015.

Deze nieuwsbrief wordt mogelijk gemaakt door het gerechtshof Amsterdam in samenwerking met het Landelijk Stafbureau (LSB) en wordt gepubliceerd op het weblog [European Courts](#) en op de [website](#) van het gerechtshof Amsterdam.

Kernredactie: Marc de Werd, Roel Andrea en Joanne Bik (LSB).

Vaste medewerkers: Robin Cozijnsen, Michiel Olthof, Menco Rasterhoff, Nienke de Visser, Mirjam Winkels

Copyright © 2015 Marc de Werd/gerechtshof Amsterdam

Volg RECHTSPRAAK EUROPA op twitter: [@EuropeanCourts](#)

INHOUDSOPGAVE

1. RECHTSPRAAK EUROPEES HOF VOOR DE RECHTEN VAN DE MENS

- VERBOD VAN FOLTERING (ART. 3)
- RECHT OP EEN EERLIJK PROCES (ART. 6)
- FAMILIELEVEN/PRIVACY (ART.8)
- VRIJHEID VAN GEDACHTE, GEWETEN EN GODSDIENST (ART. 9)
- VRIJHEID VAN MENINGSUITING (ART. 10)
- VRIJHEID VAN VERGADERING EN VERENIGING (ART. 11)
- VOORWAARDEN VOOR ONTVANKELIJKHEID (ART.35)
- VERWIJZING NAAR GROTE KAMER (ART. 43)
- EIGENDOMSRECHT (ART.1, EERSTE PROTOCOL)
- NE BIS IN IDEM (ART. 4, ZEVENDE PROTOCOL)

2. RECHTSPRAAK GERECHT EN HOF VAN JUSTITIE VAN DE EUROPESE UNIE

- ARBEID
- CONSUMENTENRECHT
- EXTERNE BETREKKINGEN
- FINANCIELE DIENSTEN
- FISCALE BEPALINGEN
- GENEESMIDDELEN
- HANDEL
- INSTITUTIONEEL RECHT
- INTELLECTUELE EIGENDOM
- LANDBOUW
- LUCHTVAART
- MEDEDINGING
- MILIEU
- OPENBAARHEID VAN BESTUUR
- SOCIALE ZEKERHEID
- STAATSTEUN
- TARIEFINDELING
- VENNOOTSCHAPPEN
- VERBLIJFSRECHT
- VRIJ VERKEER

3. PREJUDICIELE VRAGEN UIT NEDERLAND EN BELGIE

AANBESTEDING
TARIEFINDELING
VERBLIJFSRECHT
VRIJ VERKEER

1. RECHTSPRAAK EUROPEES HOF VOOR DE RECHTEN VAN DE MENS

RECHTSPRAAK

STRAATSBURG

(Uitspraken over z.g. repeterende rechtsvragen, over de overschrijding van de redelijke termijn van art. 6 EVRM en zaken die eindigen in billijke genoegdoening blijven veelal buiten beschouwing. Uitspraken worden drie maanden na de uitspraakdatum definitief tenzij intern appel wordt ingesteld bij de Grote Kamer van het Hof.) Op een schaal van 1 tot 3 wordt aangegeven welk belang het EHRM aan het arrest heeft toegekend, waarbij 1 wordt gebruikt voor de belangrijkste uitspraken).

Zie ook (van de makers van deze nieuwsbrief) de wekelijkse update *This week in Strasbourg* op het weblog European Courts

VERBOD VAN FOLTERING (ART. 3)

ARREST – Hutchinson t. het VK – 3 februari 2015 – persbericht – arrest (nivo 2)

Verzoeker klaagt dat zijn opgelegde levenslange gevangenisstraf in strijd is met artikel 3 van het Verdrag, nu hij geen uitzicht heeft op vrijlating. Het hof oordeelt dat een opgelegde levenslange gevangenisstraf in het Verenigd Koninkrijk op grond van de wet open staat voor tussentijdse toetsing en daarmee niet in strijd is met het Verdrag.

Zie ook:

- [Hutchinson v UK: The right to hope \(revisited\)...](#) (Human rights blog)

Monday's judgment by the European Court of Human Rights in *Hutchinson v UK* may have slowed progress towards the goal of ending whole-life sentences in the Council of Europe. That goal appeared to be edging closer after the Grand Chamber's 2013 ruling in *Vinter & Ors v UK*, but Monday's judgment suggests that it is still too soon to speak of a 'right to hope' (to use the language favoured by Judge Power-Forde in his separate opinion in *Vinter*). The court's Fourth Section held in *Hutchinson* that the prospect of executive review of the applicant's sentence (in the form of a discretion exercisable by the Secretary of State to release prisoners in exceptional circumstances) satisfied the requirements of Article 3 ([Too Soon for the Right to Hope? Whole Life Sentences and the Strasbourg Court's Decision in *Hutchinson v UK*](#) (EJIL talk))

ARREST – Razzakov t. Rusland – 5 februari 2015 – persbericht – arrest (nivo 2)

Verzoeker klaagt te zijn mishandeld door de politie terwijl hij in voorarrest verbleef en stelt dat het onderzoek naar zijn klacht hieromtrent gebrekkig is geweest. Verzoeker beroept zich op artikel 3 en 5 van het Verdrag. Het hof acht de klacht gegrond en stelt een schending van artikel 3 vast. Het hof verklaart verzoeker niet-ontvankelijk ten aanzien van artikel 5, nu hij de schadevergoeding die hem voor de gevolgen van zijn onterechte verblijf in detentie is aangeboden heeft geaccepteerd. Dat de Russische autoriteiten de overtreding hebben erkend en verzoeker schadevergoeding hebben toegekend, doet niet af aan het feit dat verzoeker ontvankelijk is in zijn klacht ten aanzien van artikel 3. Het toekennen van schadevergoeding ontslaat de lidstaat niet van de plicht om een effectief onderzoek naar de mishandeling in te stellen en om de verantwoordelijke personen te vervolgen.

ARREST – A.M.E. t. Nederland – 5 februari 2015 – Nederlandse zaak – persbericht – arrest (nivo 3)

De zaak betreft de klacht van een Somalische asielzoeker dat hij, als hij naar Italië zou worden uitgezet, aan schrijnende levensomstandigheden wordt blootgesteld. Het hof heeft het verzoek niet-ontvankelijk verklaard. Het hof heeft met name overwogen dat in tegenstelling tot de klager in de zaak *Tarakhel t. Zwitserland*, die een gezin met zes jonge kinderen had, aanvrager een jonge man is zonder mensen die afhankelijk van hem zijn en dat de huidige situatie in Italië voor asielzoekers op geen enkele manier vergeleken kan worden met de situatie in Griekenland ten tijde van de uitspraak *M.S.S. t. België en Griekenland*. De structuur en algemene situatie van de opvang voor asielzoekers in Italië kan om die reden niet op zichzelf gelden als maatstaf voor alle uitzettingen van asielzoekers naar dat land.

ARREST – M.S. t. Kroatië – 19 februari 2015 – persbericht – arrest (nivo 2)

De zaak betreft de onvrijwillige opname in een psychiatrisch ziekenhuis van verzoeker voor de duur van een maand. Verzoeker klaagt dat zij tijdens haar verblijf is mishandeld, dat hiertoe geen effectief onderzoek is ingesteld en dat haar recht op vrijheid en veiligheid is geschonden. Het hof acht de klachten gegrond en stelt schendingen van artikel 3 en artikel 5 vast.

ARREST – Helhal t. Frankrijk – 19 februari 2015 – persbericht – arrest (nivo 2)

Klager is gedetineerd en sinds een mislukte uitbraakpoging verlamd aan zijn onderbenen en incontinent. Er is in de PI nauwelijks gelegenheid voor fysiotherapie en hij moet bij het douchen geholpen worden door medegedetineerden. Het hof neemt schending van art. 3 aan, omdat de detentieomstandigheden van klager onvoldoende zijn toegespitst op zijn individuele behoeften.

“L'arrêt peut sembler sévère, mais cette sévérité s'explique par le fait que les condamnations de la France pour le traitement des personnes détenues se multiplient et que la Cour s'impatiente peut-être de voir que le système pénitentiaire français demeure très en-deçà du standard minimum qu'elle impose. Dans une décision du 20 janvier 2012 Stasi c. France, le traitement inhumain et dégradant trouve son origine dans la négligence du service pénitentiaire qui n'a pas su assurer la protection d'un détenu homosexuel confronté à la violence de ses codétenus. Dans un arrêt M. G. c. France du 23 février 2012, c'est le traitement d'un détenu atteints de troubles psychiatrique qui provoque la condamnation.

Dans tous les cas, c'est la gestion du service public pénitentiaire qui est en cause. La Cour souligne clairement dans la décision Hahlal, "qu'elle ne pouvait approuver une situation dans laquelle le personnel d'une prison se dérobe à son obligation de sécurité et de soins vis-à-vis des détenus les plus vulnérables en faisant peser sur leurs compagnons de cellule la responsabilité de leur fournir une assistance quotidienne ou, le cas échéant, des soins d'urgence". L'origine du traitement inhumain et dégradant réside donc finalement dans les carences du service public.”
Zie ook: Les détenus handicapés : Quand le traitement devient-il "inhumain ou dégradant" ? (libertés chéries)

ARREST – M.T. t. Zweden – 26 februari 2015 – persbericht – arrest (nivo 2)

M.T., een Oeigoer met de Kirgizische nationaliteit heeft asiel aangevraagd in Zweden. Hij heeft een chronische nierziekte en heeft regelmatig dialyse nodig. Zijn asielaanvraag wordt afgewezen. Na een uitspraak van het EHRM in 2012 heeft Zweden de uitzettingsprocedure moeten opschorten omdat de zaak nog in behandeling was. De zaak is nu afgerond. Volgens M.T. levert uitzetting een schending op van artikel 3 EVRM omdat in Kirgizië onvoldoende medische voorzieningen beschikbaar zijn. Het Hof oordeelt nu dat de uitzetting geen schending oplevert van artikel 3 EVRM.

RECHT OP EEN EERLIJK PROCES (ART. 6)

ARREST – Bochan t. Oekraïne (no. 2) – 5 februari 2015 – **Grote Kamer - persbericht – arrest (nivo 1)**

Mevrouw Bochan voert een lange procedure over de eigendom van een deel van een huis en de grond waarop het huis is gelegen. Uiteindelijk beslissen diverse nationale rechters dat niet Bochan, maar de heer M. de rechtmatige eigenaar is. Hij zou het huis hebben gekocht van de zoon van Bochan. Bij arrest van 3 mei 2007 heeft het EHRM geoordeeld dat de uitspraken van de nationale rechters onvoldoende gemotiveerd zijn en dat artikel 6 EVRM geschonden is. In de hoger beroepsprocedure (“exceptional appeal”) wordt het verzoek van Bochan (weer) afgewezen. Bochan gaat opnieuw naar het EHRM (zaak no. 2). Het Hof oordeelt (weer) dat artikel 6 EVRM is geschonden.

ARREST – Sergey Zubarev t. Rusland – 5 februari 2015 – persbericht – arrest (nivo 2)

De zaak betreft de weigering van de nationale rechter om, op grond van rechterlijke immuniteit, een aanklacht wegens laster te accepteren. Klager, een advocaat, had een aanklacht wegens laster ingediend tegen een rechter die de Orde in 2005 had gevraagd een tuchtprocedure tegen hem in te stellen voor zijn gedrag in een civiele procedure. De rechter had met name aangevoerd dat klager vertraging in meerder civiele zaken had veroorzaakt zonder goede reden. Het hof oordeelt dat er geen sprake is van een schending van artikel 6.

ARREST – Sanander t. Kroatië – 12 februari 2015 – persbericht – arrest (nivo 2)

Verzoeker is buiten zijn aanwezigheid veroordeeld voor oorlogsmisdaden en klaagt dat hij niet in staat is een nieuwe behandeling van zijn zaak te krijgen. Het hof oordeelt dat de voorwaarden die de Kroatische autoriteiten stellen om een nieuwe behandeling aan te vragen, namelijk de verplichting om voor de nationale autoriteiten te verschijnen en een verblijfadres in Kroatië te verstrekken, een onevenredige belemmering voor het gebruik van het rechtsmiddel veroorzaakt en stelt een schending van artikel 6 vast.

ARREST – Magy t. België – 24 februari 2015 – persbericht – arrest (nivo 2)

Klacht dat uitspraak van het Hof van Assisen, waarbij verzoeker is veroordeeld tot drieëntwintig jaar gevangenisstraf, onvoldoende is gemotiveerd gegrond verklaard. Schending artikel 6.

FAMILIELEVEN/PRIVACY (ART. 8)

ARREST – Pruteanu t. Roemenië – 3 februari 2015 – persbericht – arrest (nivo 2)

Verzoeker is een Roemeense advocaat. De zaak betreft het af luisteren van zijn telefoongesprekken en de onmogelijkheid de rechtmatigheid hiervan aan te vechten en te verzoeken deze opnames te vernietigen. Tegen de heer C.I., een verdachte in een fraudezaak, was een machtiging tot het tappen van zijn telefoon afgegeven. In die periode heeft C.I. twaalf keer gebeld met verzoeker, zijn advocaat. Deze gesprekken zijn onderschept en opgeslagen. De rechtbank heeft beslist dat de opgenomen gesprekken relevant waren voor de strafzaak tegen de medeverdachten en om die reden dienden te worden opgeslagen. De beroepsprocedures van CI en klager tegen deze beslissing werden niet-ontvankelijk verklaard. Het hof oordeelt dat er sprake is van een schending van artikel 8.

ARREST – Apostu t. Roemenië – 3 februari 2015 - persbericht – arrest (nivo 2)

Het hof neemt schending van art. 8 aan, omdat delen van het strafdossier tegen klager waren gelekt naar de pers. Hierdoor werd de rechterlijke controle belemmerd, de indruk gewekt dat klager al schuldig was en een inbreuk gemaakt op zijn persoonlijke levenssfeer.

[L'arrêt Pruteanu ne contient donc aucune condamnation de principe des écoutes visant des avocats, même par ricochet. La seule condition à ces écoutes indirectes, comme d'ailleurs les écoutes directes, est que la procédure doit être encadrée par le droit et offrir à l'intéressé un recours. S'il est vrai que ces procédures doivent permettre d'assurer l'équilibre entre le secret professionnel de l'avocat et l'intérêt de l'enquête pénale, il n'en demeure pas moins que l'avocat peut, sous certaines conditions, être écouté dans le cadre d'une enquête pénale. \(Les écoutes "par ricochet" concernant les avocats : quelques précisions de la Cour européenne \(libertés chéries\)\)](#)

ARREST – Phostira Efthymiou e.a. t/ Portugal – 5 februari 2015 – persbericht – arrest (nivo 2)

Verzoekers, een moeder en haar dochter, woonden samen met de vader van het gezin in Cyprus totdat zij voor een vakantie naar Portugal vertrokken en besloten daar te blijven. De zaak betreft de toewijzing van de Portugese autoriteiten van het verzoek tot terugkeer van de dochter naar Cyprus. Verzoekers klagen erover dat deze beslissing inbreuk maakt op hun recht op familielevens. Volgens de meest recente informatie wonen moeder en dochter nog altijd in Portugal. Het hof stelt dat artikel 8 is geschonden, indien aan de beslissing gevolg moet worden gegeven.

ARREST – Penchevi t. Bulgarije – 10 februari 2015 – persbericht – arrest (nivo 2)

Verzoekster leefde met haar man en zoon in Bulgarije tot zij in 2010 een scheiding aanvraagde en naar Duitsland vertrok. Verzoekster klaagt dat haar zoon voor een periode van meer dan tweeënehalf jaar niet bij haar in Duitsland kon verblijven, nu het haar bij rechterlijke uitspraak was verboden haar zoon mee te nemen zonder toestemming van de vader waarna zij uiteindelijk na tweeënehalf jaar procederen deze toestemming alsnog verkreeg. Het hof stelt een schending van artikel 8 vast.

ARREST – Yuditskaya e.a. t. Rusland – 12 februari 2015 – persbericht – arrest (nivo 3)

Het hof neemt schending van art. 8 aan, omdat de doorzoeking van een advocatenkantoor (in verband met verdenking van omkoping) op excessieve wijze was uitgevoerd en er onvoldoende waarborgen waren tegen inbreuk op de vertrouwelijkheid van de aldaar opgeslagen informatie.

ARREST – Bohlen t. Duitsland en Ernst August von Hannover t. Duitsland – 19 februari 2015 – persbericht – arrest Bohlen (nivo 2) - arrest Ernst August (nivo 2)

De zaak betreft het zonder toestemming gebruiken van de voornamen van klagers (twee publieke personen in Duitsland) in een humoristische sigarettenreclame en een nieuwsitem.

De advertenties waar het om gaat, gaan over, respectievelijk, een boek gepubliceerd door de musicus Dieter Bohlen en de woordenwisseling waarbij Ernst August von Hannover betrokken was. Het Hof constateert dat het Duitse Federale Hof van Justitie een billijke afweging heeft gemaakt tussen de vrijheid van meningsuiting enerzijds en het recht op privacy anderzijds, door rekening te houden met het commerciële en humoristische karakter van de advertenties, de context waarin deze zijn gepubliceerd, het ontbreken van een vernederende of negatieve inhoud in relatie tot klagers, en het voorafgaande publieke gedrag van klagers. Derhalve is er naar het oordeel van het Hof een grondige afweging geweest tussen de op het spel staande belangen.

ARREST – Haldimann e.a. t. Zwisterland – 24 februari 2015 – persbericht – arrest (nivo 2)

Veroordeling journalisten voor het opnemen en uitzenden van een interview als onderdeel van een televisiedocumentaire om malafide praktijken van verzekeringsmakelaars aan de kaak te stellen, waarbij gebruik is gemaakt van een verborgen camera, is in strijd met hun recht op vrijheid van meningsuiting. Het hof overweegt dat de inmenging in het privéleven van de verzekeringsmakelaar niet ernstig genoeg is om het algemeen belang op informatie over malafide praktijken van verzekeringsmakelaars te overschrijven.

VRIJHEID VAN GEDACHTEN, GEWETEN EN GODSDIENST (ART. 9)

ARREST – Dimitrova t. Bulgarije – 10 februari 2015 – persbericht – arrest (nivo 3)

De zaak gaat in hoofdzaak over het optreden de Bulgaarse politie nam jegens mevrouw Dimitrova die lid is van de internationale religieuze organisatie World of Life. De organisatie zou volgens de Bulgaarse autoriteiten een slechte invloed hebben op de volgers. In Bulgarije werd deelname aan de organisatie beperkt. Het Hof neemt schending aan van artikel 9 EVRM en artikel 13 EVRM.

“State permission may not be made a condition for the exercise of the freedom of religion or belief. The freedom of religion or belief, whether manifested alone or in community with others, in public or in private, cannot be made subject to prior registration or other similar procedures, since it belongs to human beings and communities as rights holders and does not depend on official authorization. This also means that ... the legal prohibition and sanctioning of unregistered activities is incompatible with international standards” (Bulgaria’s treatment of Evangelical minority group breached Article 9: Dimitrova v Bulgaria (law and religion blog))

ARREST – Karaahmed t. Bulgarije – 24 februari 2015 – persbericht - arrest (nivo 2)

De zaak betreft een demonstratie van leden van de Ataka politieke partij bij de Banya Bashi moskee in Sofia en het officiële onderzoek naar deze gebeurtenis. In mei 2011 organiseerde Ataka een demonstratie bij de enige moskee in Sofia, die plaatsvond tijdens het vrijdaggebed. Tussen de 100 en 150 leden en sympathisanten van de partij verzamelden om te protesteren tegen wat zij noemde “het gehuil” dat uit de luidsprekers van de moskee kwam. Klager was een van de moskeegangers. De demonstratie onttaarde in geweld waarbij de demonstranten leuzen riepen tegen de moskeegangers. De politie was aanwezig en kwam tussenbeide toen er gevechten uitbraken. De politie heeft een drietal onderzoeken naar het incident gedaan. De eerste twee onderzoeken werden afgerond zonder dat iemand vervolgd werd. Naar aanleiding van het derde onderzoek werden zeven mensen aangeklaagd, hoewel er geen informatie gegeven werd of ze daadwerkelijk werden vervolgd. De openbaar aanklager van Sofia heeft ook een onderzoek uitgevoerd, dat nog niet is afgerond en tot op heden zijn op grond daarvan geen mensen aangeklaagd. Karaahmed klaagt dat de reactie van de autoriteiten, zowel tijdens als na de demonstratie onvoldoende is geweest. Het Hof neemt een schending van artikel 9 aan.

Zie ook: Anti-Muslim demonstration breach of Article 9 ECHR: Karaahmed v Bulgaria (law and religion blog)

VRIJHEID VAN MENINGSUITING (ART. 10)

ARREST – Guseva t. Bulgarije – 17 februari 2015 – persbericht – arrest (nivo 2)

Klaagster is een bestuurslid van de Dierenbescherming in Vidin, Bulgarije. De zaak betreft de weigering van de burgemeester informatie met betrekking tot de behandeling en het beheer van zwerfdieren aan klagster te verstrekken, ondanks rechterlijke uitspraken die hem daartoe verplichtten. Het Hof constateert een schending van artikel 10 en 13.

This decision shows that there is a clear difference of view between Strasbourg judges on the expansion of Article 10 to cover access to information. The majority were prepared to accept the reasoning of the earlier cases and to recognise a right to access to information in circumstances where journalists or NGOs were seeking it for “public interest” purposes and access to information was recognised in domestic law. However, the two dissenters (including the UK judge who will be party to any decision in Kennedy) took the view that Grand Chamber decisions meant that no such right should be recognised. Zie ook: [Case Law, Strasbourg: Guseva v Bulgaria, More freedom of information under Article 10 \(with dissents\) – Hugh Tomlinson QC \(Informs blog\)](#)

VRIJHEID VAN VERGADERING EN VERENIGING (ART. 11)

ARREST – Promolex e.a. t. Moldavië – 24 februari 2015 – persbericht - arrest (nivo 2)

De zaak betreft (het onderzoek naar) het gebrek aan optreden van de politie, nadat een groep demonstranten was aangevallen door gemaskerde mannen. Het hof neemt schending van artikel 11 (tevens in verbinding met artikel 13) aan.

VOORWAARDEN VOOR ONTVANKELIJKHEID (ART. 35)

ONTVANKELIJKHEIDSBESLISSING – Fuchs t. Duitsland – 27 januari 2015 – persbericht – beslissing (nivo 3)

De zaak betreft de veroordeling van klager ter zake van smaad, nadat hij ter terechtzitting had gesuggereerd dat een forensisch deskundige bronmateriaal had gemanipuleerd om een voor het openbaar ministerie gunstige uitkomst te bewerkstelligen. Het hof oordeelt dat de klacht niet-ontvankelijk is, nu deze kennelijk ongegrond is.

VERWIJZING NAAR GROTE KAMER (ART. 43)

ARREST - Karacsony, Szel and Others t. Hongarije – 16 september 2014 – persbericht - arrest Karacsony (nivo2) – arrest Szél (nivo2) – persbericht verwijzing

Opgelegde boetes aan leden van twee verschillende oppositiepartijen volgend op hun protestacties tegen wetsvoorstellen zijn in strijd met hun recht op vrijheid van meningsuiting. Het hof overweegt dat er geen dwingende redenen aanwezig waren voor het opleggen van de sancties en dat de sancties bovendien zijn opgelegd zonder voorafgaand debat en zonder een daaraan voorafgaande waarschuwing.

These judgments show, once again, the high importance given to freedom of political expression under Article 10. Whilst recognising the wide margin of appreciation given to Member States in relation to parliamentary law, the Court was nevertheless prepared to step inside the doors of Parliament to assess the quality of the Speaker’s ruling.

There are two particularly interesting features of this assessment. First, there is the importance accorded to opposition members being able to obtain media coverage by means of contributions including “walk-outs and other informal expressions of agreement and disagreement”. This is a striking reminder that Article 10 does not only protect “authorised” forms of expression.

Secondly, the Court gave particular weight to the procedural aspects of the Speaker’s determination. In the Parliamentary context, the fact that the procedure was arguably partisan was not, of itself, sufficient to constitute a violation of Article 10. However,

the fact that there had been no warnings, no debate and no formal vote meant that there were insufficient procedural protections. In general, lack of proper procedures when expression is sanctioned may well mean that the resulting interference is not “necessary in a democratic society”.

In short, this case is a clear affirmation of the importance of freedom of political speech even in the self-regulated sphere of Parliamentary procedure. Even where the opposition in parliament breaks the Parliamentary rules in order to gain political attention, sanctions will only be justified if they are proportionate to the misbehaviour and accompanied by proper procedural guarantees. The Court has reminded us that the protection of Article 10 extends into the Parliamentary chamber itself. [Sanctions on protesting parliamentarians breached Article 10 – Hugh Tomlinson QC](#) (inform’s blog)

EIGENDOMSRECHT (ART. 1, EERSTE PROTOCOL)

ARREST – *Bélanie Nagy t. Hongarije* – 10 februari 2015 – persbericht – arrest (nivo 2)

De zaak betreft de afwijzing van een aanvraag voor een arbeidsongeschiktheidsuitkering. Klagster was in eerste instantie voor twee derde afgekeurd en haar was een uitkering toegekend. Na een wetswijziging waarin nieuwe (zwaardere) criteria werden gesteld, werd haar nieuwe aanvraag afgewezen, omdat zij – uitgaande van de nieuwe regels – in het verleden te weinig had ingelegd om aanspraak te maken op deze sociale voorziening. Hofschending van Artikel 1, Eerste protocol.

The dilemma concerned here ties in with the broader debate on (the need for a limited) interpretation of fundamental rights. In times in which proportionality/balancing and ‘rights inflation’ are omnipresent (e.g. Möller 2012), it is asked whether we should not simply have a general ‘right to proportionality’, rather than a guarantee that interferences with our rights can only take place once they are proportional. (Cf. the debate between Tremblay and Klatt in the latest issue of I-CON, and in particular also Mathews’ recapitulation on I-CONnect.) It can indeed be said that the issue at stake in *Bélané Nagy* clearly was very serious and that the course of events the applicant was confronted with signals certain shortcomings on the part of the State. However, I would argue that we need rights, i.e., that a (supranational) court should not ‘start from scratch’ and determine whether what occurred was proportional or not. The dissenters rightly stress that in the context of a particular norm like the right to protection of property, a (supranational) court should make a convincing case for why the individual interest concerned is *prima facie* protected, before it can assume the power to review the issue on hand. As this case shows, failing to lay down transparent and consistent limits to the interpretation of *prima facie* rights would create the possibility to discern far-reaching positive, socio-economic guarantees, which especially for a supranational court like the ECtHR does not seem a very promising approach. [Does property protection entail a right to obtain social benefits under the ECHR?](#) (Verfassungsblog)

NE BIS IN IDEM (ART. 4, ZEVENDE PROTOCOL)

ARREST – *Kiiveri t. Finland* – 10 februari 2015 - persbericht – arrest (nivo 2)

Kiiveri is de algemeen directeur en bestuurslid van een bouw- en decoratiebedrijf en heeft ook de meerderheid van een de aandelen van de vennootschap. Österlund is de eigenaar van twee bedrijven. In beide zaken heeft de Finse Belastingdienst onderzoeken uitgevoerd bij de bedrijven van klagers en daarbij onregelmatigheden aangetroffen in de belastingteruggaven. In beide zaken zijn aanvullende belastingaanslagen en boetes opgelegd aan klagers. Daarnaast is de Finse politie een strafrechtelijk onderzoek begonnen naar de financiële activiteiten van klagers. Beiden zijn vervolgens veroordeeld tot gevangenisstraffen. Het Hof neemt een schending van artikel 4 van het Zevende protocol aan.

2. RECHTSPRAAK GERECHT EN HOF VAN JUSTITIE VAN DE EUROPESE UNIE

RECHTSPRAAK

LUXEMBURG

ARBEID

ARREST – 12 februari 2015 – Zaak C-396/13 – Sähköalojen ammattiliitto – persbericht – arrest

Prejudiciële verwijzing – Artikelen 56 VWEU en 57 VWEU – Richtlijn 96/71/EG – Artikelen 3, 5 en 6 – Werknemers van een onderneming met zetel in lidstaat A die ter beschikking worden gesteld voor werkzaamheden in lidstaat B – Minimumloon waarin de collectieve arbeidsovereenkomsten van lidstaat B voorzien – Procesbevoegdheid van een vakbond van lidstaat B – Regeling van lidstaat A die de overdracht van loonaanspraken aan een derde verbiedt

Hof: Richtlijn 96/71/EG staat eraan in de weg dat een regeling volgens welke de overdracht van schuldvorderingen uit arbeidsverhoudingen verboden is, een vakbond belet om ter voldoening van loonaanspraken een beroep in te stellen bij een rechterlijke instantie in de lidstaat waar de werkzaamheden worden verricht.

Zie ook:

- [EU-Hof verduidelijkt het begrip 'minimumloon' voor gedetacheerde werknemers](#) (ECER nieuwsbericht)
- [The latest on posted workers](#) (EU litigation blog)

CONCLUSIE A-G WAHL – 5 februari 2015:

- **Zaak C-80/14 – USDAW en Wilson – conclusie**
- **Zaak C-182/13 – Lyttle e.a. – conclusie**
- **Zaak C-392/13 – Rabal Cañas – conclusie**

Richtlijn 98/59/EG – Artikel 1 – Collectief ontslag – Begrip ‚plaatselijke eenheid’ – Berekening van het aantal ontslagen

A-G: Het begrip „plaatselijke eenheid” in artikel 1, lid 1, onder a), punt ii), van richtlijn 98/59/EG heeft dezelfde betekenis als in artikel 1, lid 1, onder a), punt i), van die richtlijn. Het doelt op de eenheid waar de door het ontslag getroffen werknemers voor de uitoefening van hun taak zijn tewerkgesteld; die eenheid dient door de verwijzende rechter te worden aangewezen. Een lidstaat kan wel op basis van dat begrip nadere regels vaststellen die, zonder daarbij het minimumbeschermingsniveau te verminderen, gunstiger zijn voor werknemers. De nationale rechter moet nagaan of dit het geval is.

ARREST – 26 februari 2015 – Zaak C-238/14 – Commissie / Luxemburg – persbericht – arrest

Niet-nakoming – Sociale politiek – Richtlijn 1999/70/EG – Raamovereenkomst EVV, Unice en CEEP inzake arbeidsovereenkomsten voor bepaalde tijd – Losse medewerkers in de amusementsindustrie – Opeenvolgende arbeidsovereenkomsten voor bepaalde tijd – Clausule 5, lid 1 – Maatregelen ter voorkoming van misbruik als gevolg van het gebruik van opeenvolgende overeenkomsten voor bepaalde tijd – Begrip ‘objectieve redenen’ die dergelijke overeenkomsten rechtvaardigen

Hof: Luxemburg heeft, door handhaving van uitzonderingen op de maatregelen ter voorkoming van misbruik als gevolg van het gebruik van opeenvolgende arbeidsovereenkomsten voor bepaalde tijd die worden aangegaan met losse medewerkers in de amusementsindustrie, niet voldaan aan de verplichtingen die op deze lidstaat rusten krachtens clause 5 van de op 18 maart 1999 gesloten raamovereenkomst inzake arbeidsovereenkomsten voor bepaalde tijd, die is opgenomen in de bijlage bij richtlijn 1999/70/EG van de Raad van 28 juni 1999 betreffende de door het EVV, de Unice en het CEEP gesloten raamovereenkomst inzake arbeidsovereenkomsten voor bepaalde tijd.

ARREST – 26 februari 2015 – Zaak C-515/13 – Ingeniørforeningen i Danmark – arrest

Prejudiciële verwijzing – Sociale politiek – Richtlijn 2000/78/EG – Gelijke behandeling in arbeid en beroep – Artikel 2, leden 1 en 2, onder a) – Artikel 6, lid 1 – Verschillen in behandeling op grond van de leeftijd – Nationale regeling die bepaalt dat geen ontslagvergoeding wordt uitgekeerd aan werknemers die bij beëindiging van de arbeidsverhouding in aanmerking komen voor een algemeen ouderdomspensioen

Hof: De artikelen 2, leden 1 en 2, onder a), en 6, lid 1, van richtlijn 2000/78/EG verzetten zich niet tegen een nationale regeling die bepaalt dat, in het geval van het ontslag van een werknemer die gedurende een ononderbroken periode van 12, 15 of 18 jaar in dienst van dezelfde onderneming is geweest, de werkgever bij beëindiging van de arbeidsverhouding met deze werknemer een vergoeding ter hoogte van respectievelijk één, twee of drie maanden salaris betaalt, maar dat deze vergoeding niet wordt uitgekeerd als de desbetreffende werknemer ten tijde van de beëindiging van de arbeidsverhouding aanspraak kan maken op het algemeen ouderdomspensioen.

CONSUMENTENRECHT

ARREST – 12 februari 2015 – Zaak C-567/13 – Baczó en Viznyiczai – persbericht – arrest

Prejudiciële verwijzing – Bescherming van de consument – Richtlijn 93/13/EEG – Artikel 7 – Kredietovereenkomst voor de aankoop van een woning – Arbitragebeding – Oneerlijkheid – Vordering van de consument – Nationale procesrechtelijke regel – Onbevoegdheid van de rechter die de vordering tot nietigverklaring van een standaardovereenkomst behandelt, om de oneerlijkheid van in die overeenkomst opgenomen bepalingen vast te stellen

Hof: Artikel 7, lid 1, van richtlijn 93/13/EEG verzet zich niet tegen een nationale procesrechtelijke regel op grond waarvan een lokale rechter die bevoegd is te oordelen over de door een consument ingestelde vordering tot nietigverklaring van een standaardovereenkomst, niet bevoegd is kennis te nemen van de door de consument ingestelde vordering tot vaststelling van de oneerlijkheid van in die overeenkomst opgenomen bepalingen, tenzij de onbevoegdverklaring van de lokale rechter leidt tot procedurele nadelen die de uitoefening van de door het recht van de Europese Unie aan de consument verleende rechten uiterst moeilijk maken. Het staat aan de nationale rechter om na te gaan of dat het geval is.

[“Not a brilliant start of 2015 for Hungarian consumers...”Unfair contract \(terms\), split jurisdiction: not a problem, ECJ says \(C-567/13\)](#) (European consumer law blog)

ARREST – 26 februari 2015 – Zaak C-143/13 – Matei – arrest

Richtlijn 93/13/EEG – Oneerlijke bedingen in overeenkomsten tussen een verkoper en een consument – Artikel 4, lid 2 – Beoordeling van het oneerlijke karakter van contractuele bedingen – Uitsluiting van bedingen inzake het eigenlijke voorwerp van de overeenkomst of

de gelijkwaardigheid van de prijs of vergoeding, voor zover zij duidelijk en begrijpelijk zijn geformuleerd – Bedingen die voorzien in een ‚risicoprovisie‘ voor de kredietgever en bedingen die de kredietgever onder bepaalde voorwaarden machtigen de rentevoet eenzijdig te wijzigen

Hof: De begrippen „eigenlijk voorwerp van de overeenkomst“ en „gelijkwaardigheid van enerzijds de prijs of vergoeding en anderzijds de als tegenprestatie te leveren goederen of te verrichten diensten“ zien in beginsel niet op soorten bedingen in kredietovereenkomsten tussen verkopers en consumenten die de kredietgever onder bepaalde voorwaarden machtigen de rentevoet eenzijdig te wijzigen en bedingen die voorzien in een „risicoprovisie“ voor die kredietgever. Het staat echter aan de verwijzende rechter om de juistheid van die kwalificatie van die contractuele bedingen te onderzoeken rekening houdend met de aard, de algehele opzet en de voorwaarden van de betrokken overeenkomsten, alsmede met de juridische en feitelijke context van die bedingen.

“Thus, again from this decision we can infer little as to the destiny of the terms attacked when the issue will be back in the hands of Romanian courts- but we are a step closer to giving shape to the many open concepts employed in Directive 93/13. To be continued!” [Matei \(C-143/13\)](#), or [Kásler explained: what's the core of a \(mortgage\) credit contract?](#) (european consumer law blog)

EXTERNE BETREKKINGEN

CONCLUSIE A-G SHARPSTON – 26 februari 2015 – Zaak C-176/13 P en C-200/13 P – Raad / Bank Mellat – conclusie

Hogere voorzieningen – Beperkende maatregelen tegen Iran ter voorkoming van nucleaire proliferatie – Personen en entiteiten wier tegoeden en economische middelen worden bevroren – Motivering van de handelingen waarbij rekwiranten op lijsten zijn geplaatst – Procedure voor de vaststelling van de handelingen – Kennelijk onjuiste beoordeling

A-G: In het licht van het voorgaande ben ik van mening dat het Hof de twee hogere voorzieningen en de door Bank Saderat Iran ingestelde incidentele hogere voorziening dient af te wijzen.

FINANCIËLE DIENSTEN

CONCLUSIE A-G CRUZ VILLALÓN – 26 februari 2015 – Zaak C-671/13 – Indėlių ir investicijų draudimas en Nemaniūnas – conclusie

Depositogarantiestelsel en beleggerscompensatiestelsel – Richtlijnen 94/19/EG en 97/9/EG – Uitsluiting van de houders van depositocertificaten of van door een kredietinstelling uitgegeven schuldbewijzen van elk garantie- of compensatiestelsel – Mogelijkheid om voor de nationale rechter de bepalingen van de richtlijnen 94/19/EG en 97/9/EG in te roepen tegen een overheidsbedrijf dat instaat voor de verzekering van deposito’s en de betaling van compensaties – Beleggers in schuldbewijzen, uitgegeven door een kredietinstelling die deze schuldbewijzen niet heeft gebruikt en evenmin een onderscheid heeft gemaakt tussen geldmiddelen voor investeringen en andere geldmiddelen waarover zij kon beschikken, niet gedekt door het compensatiestelsel

A-G: De lidstaten kunnen depositanten van een kredietinstelling die door deze instelling uitgegeven depositocertificaten bezitten van de depositogarantie uitsluiten, mits er sprake is van overdraagbare instrumenten. Het staat aan de nationale rechter om te bepalen of de litigieuze certificaten aan deze voorwaarde voldoen.

FISCALE BEPALINGEN

ARREST – 12 februari 2015 – Zaak C-349/13 – Oil Trading Poland – arrest

Prejudiciële verwijzing – Accijns – Richtlijnen 92/12/EEG en 2008/118/EG – Werkingssfeer – Minerale oliën en energieproducten – Smeeroliën die voor andere doeleinden dan als motor- of verwarmingsbrandstof worden gebruikt – Daarvan uitgesloten – Accijns op het verbruik van energieproducten die door een lidstaat overeenkomstig de regels van de

regeling betreffende de geharmoniseerde accijns wordt geheven – Begrip ‚formaliteiten in verband met het overschrijden van grenzen’ – Artikel 110 VWEU – Betalingstermijn die in een aantal gevallen korter is voor intracommunautaire verwervingen dan voor op de nationale markt verworven producten

Hof: De richtlijnen moeten aldus worden uitgelegd dat zij niet eraan in de weg staan dat niet binnen de werkingssfeer van deze richtlijnen vallende producten, zoals smeeroïlen die voor andere doeleinden dan als motor- of verwarmingsbrandstof worden gebruikt, worden onderworpen aan een heffing waarvoor dezelfde regels gelden als voor de in die richtlijnen opgenomen regeling betreffende de geharmoniseerde accijns, voor zover de toepassing van die heffing op bedoelde producten in het handelsverkeer tussen de lidstaten geen aanleiding geeft tot formaliteiten in verband met het overschrijden van grenzen.

ARREST – 12 februari 2015 – Zaak C-662/13 – Surgicare – arrest

Prejudiciële verwijzing – Btw – Richtlijn 2006/112/EG – Aftrek van de voorbelasting – Handelingen die misbruik vormen – Nationaal belastingrecht – Bijzondere nationale procedure in geval van vermoedens dat sprake is van fiscaal misbruik – Beginselen van doeltreffendheid en gelijkwaardigheid

Hof: Richtlijn 2006/112/ETG staat -bij vermoeden van misbruik- niet in de weg aan de verplichte voorafgaande toepassing van de nationale Portugese administratieve procedure. Bij ontbreken van een Unieregeling valt bestrijding van btw-fraude onder het nationale recht van de Lidstaten. Die regels mogen niet ongunstiger zijn dan die welke voor soortgelijke nationale situaties gelden, en mogen de uitoefening van de door het Unierecht verleende rechten in de praktijk niet onmogelijk of uiterst moeilijk mogen maken

CONCLUSIE A-G SZPUNAR – 4 februari 2015 – Zaak C-584/13 – Mapfre asistencia en Mapfre warranty – conclusie

Fiscale bepalingen – Btw – Werkingssfeer – Vrijstelling – Begrip handelingen ter zake van verzekering – Begrip diensten – Vast bedrag in ruil voor garantie tegen defecten van een gebruikte auto

A-G: Een dienst die erin bestaat dat een persoon die onafhankelijk is van de wederverkoper van gebruikte auto's, een garantie verstrekt ter dekking van de kosten van reparatie van die auto's in geval van mechanische defecten die onder deze garantie vallen, valt onder het begrip handelingen ter zake van verzekering in de zin van artikel 13, B, onder a), van de Zesde richtlijn (77/388/EEG) en is uit dien hoofde vrijgesteld van de btw.

ARREST – 26 februari 2015 – Gevoegde zaken C-144/13, C-154/13 en C-160/13 – VDP Dental Laboratory, X en Nobel Biocare – **Nederlandse zaak – Hoge Raad C-144/13 – Hoge Raad C-154/13 – Hoge Raad C-160/13- arrest**

Prejudiciële verwijzing – Belasting over de toegevoegde waarde – Aftrek – Vrijstellingen – Levering van tandprothesen

VDP Dental Laboratory N.V. handelt in kunstgebitten (tandprothesen). Daarbij worden gipsafdrukken, vervaardigd door een tandarts, naar VDP opgestuurd, welke deze gipsafdrukken naar tandtechnische laboratoria doorstuurt. Deze laboratoria bevinden zich in andere EU-lidstaten dan wel in derde landen. Vervolgens worden de gefabriceerde tandprothesen aan VDP geleverd, die deze op haar beurt levert aan de tandarts die de prothese heeft besteld. De Hoge Raad der Nederlanden vraagt het Hof hoe de BTW-richtlijn in deze situatie moet worden uitgelegd.

Hof: Wanneer een vrijstelling van btw naar nationaal recht onverenigbaar is met richtlijn 2006/112, dan kan een belastingplichtige niet op grond van artikel 168 in aanmerking komen voor die vrijstelling en tevens aanspraak kan maken op het recht op aftrek.

ARREST – 24 februari 2015 – Zaak C-512/13 – Sopora – **Grote Kamer – **Nederlandse zaak** – Hoge Raad - arrest**

Prejudiciële verwijzing – Vrij verkeer van werknemers – Artikel 45 VWEU – Gelijke behandeling van niet-ingezeten werknemers – Belastingvoordeel, bestaande in de belastingvrijstelling van door de werkgever betaalde vergoedingen – Forfaitair toegekend voordeel – Werknemers, afkomstig uit een andere lidstaat dan die van de werkplek –

Voorwaarde dat de betrokkene woonachtig is op een bepaalde afstand van de grens van de lidstaat van tewerkstelling

X werkt voor een Duitse werkgever in Nederland. Voorafgaand aan zijn tewerkstelling in Nederland woonde hij in Duitsland, op minder dan 150 km van de Nederlandse grens. Hij bleef in Duitsland wonen, maar huurde voor zijn verblijf door de week een appartement in Nederland. Hij heeft verzocht om toepassing van de 30 procent regeling (op grond waarvan bepaalde vergoedingen onbelast blijven indien zij betrekking hebben op extra kosten van tijdelijk verblijf van een buitenlandse werknemer). De Nederlandse belastingdienst heeft dit verzoek echter afgewezen omdat hij niet op meer dan 150 km afstand woonde. De Hoge Raad vraagt of het afstandsvereiste een inbreuk vormt op het EU-recht.

Hof: Het enkele feit dat limieten zijn vastgesteld voor de afstand ten opzichte van de woonplaats van werknemers en de hoogte van de toegekende vrijstelling, en dat daarbij als uitgangspunt is gekozen voor respectievelijk de Nederlandse grens en de belastinggrondslag op vormt op zichzelf geen indirecte discriminatie of belemmering van het vrij verkeer van werknemers, tenzij de forfaitaire regeling systematisch aanleiding geeft tot een duidelijke overcompensatie van de werkelijk gemaakte extraterritoriale kosten, hetgeen de verwijzende rechter dient na te gaan.

Artikel 45 VWEU verzet zich niet tegen een nationale wettelijke regeling waarbij een lidstaat ten gunste van werknemers die, alvorens een dienstbetrekking op zijn grondgebied te aanvaarden, in een andere lidstaat woonden, voorziet in de toekenning van een belastingvoordeel, bestaande in de forfaitaire belastingvrijstelling van een vergoeding wegens extraterritoriale kosten tot ten hoogste 30 % van de grondslag, op voorwaarde dat deze werknemers woonachtig waren op een afstand van meer dan 150 kilometer van zijn grens, tenzij deze limieten zodanig zijn vastgesteld dat deze vrijstelling systematisch aanleiding geeft tot een duidelijke overcompensatie van de werkelijk gemaakte extraterritoriale kosten, hetgeen de verwijzende rechter dient na te gaan.

Zie ook: [Fiscale 30%-regeling voor expats in beginsel in lijn met het vrije werknemersverkeer](#) (ECER nieuwsbericht)

GENEESMIDDELEN EN ANDERE CHEMISCHE SUBSTANTIES

GENEESMIDDELEN

ARREST – 12 februari 2015 – Zaak C-539/13 – Merck Canada en Merck Sharp & Dohme – arrest

Prejudiciële verwijzing – Akte van toetreding tot de Europese Unie van 2003 – Bijlage IV – Hoofdstuk 2 – Specifiek mechanisme – Invoer van een geotrooieerd geneesmiddel – Verplichte voorafgaande kennisgeving

Hof: De houder van een octrooi of een abc of zijn begunstigde is niet verplicht zijn voornemen om zich tegen een voorgenomen invoer te verzetten, kenbaar te maken voordat hij zich op zijn rechten krachtens de eerste alinea van dat mechanisme beroept. Indien die houder of zijn begunstigde er echter van afziet om een dergelijk voornemen kenbaar te maken binnen de wachtermijn van een maand, kan de persoon die het geneesmiddel wil invoeren, bij de bevoegde autoriteiten rechtmatig een vergunning voor de invoer van dat product aanvragen en het, in voorkomend geval, invoeren en op de markt brengen. Dit specifiek mechanisme verhindert die houder of zijn begunstigde dus om zich op zijn rechten krachtens de eerste alinea van dat mechanisme te beroepen ten aanzien van geneesmiddelen die zijn ingevoerd en op de markt gebracht voordat dat voornemen kenbaar is gemaakt.

ARREST – 26 februari 2015 – Zaak C-691/13 – Laboratoires Servier – arrest

Prejudiciële verwijzing – Geneesmiddelen voor menselijk gebruik – Richtlijn 89/105/EEG – Artikel 6, punt 2 – Opstellen van een lijst van door de ziekenfondsen terugbetaalde geneesmiddelen – Wijziging van de terugbetalingsvoorwaarden voor een geneesmiddel naar aanleiding van de hernieuwing van de opneming ervan op een dergelijke lijst – Motiveringsplicht

Hof: De in artikel 6, punt 2, van richtlijn 89/105/EEG vastgestelde motiveringsplicht is van toepassing op een besluit waarbij de opname van een product op de lijst van geneesmiddelen die vallen onder het stelsel van gezondheidszorg wordt hernieuwd, maar de terugbetaling van dit product tot een bepaalde categorie van patiënten wordt beperkt.

ANDERE CHEMISCHE SUBSTANTIES

ARREST – 5 februari 2015 – Gevoegde zaken C-627/13 en C-2/14 – M. en Nguyen en Schönherr – arrest

Prejudiciële verwijzing – Drugsprecursoren – Toezicht op de handel tussen de lidstaten – Verordening (EG) nr. 273/2004 – Toezicht op de handel tussen de Europese Unie en derde landen – Verordening (EG) nr. 111/2005 – Handel in geneesmiddelen die efedrine of pseudo-efedrine bevatten – Begrip ‚geregistreerde stof‘ – Samenstelling – Uitsluiting van alle geneesmiddelen of alleen geneesmiddelen die geregistreerde stoffen bevatten die zodanig zijn vermengd dat deze stoffen niet gemakkelijk kunnen worden geëxtraheerd – Richtlijn 2001/83/EG – Begrip ‚geneesmiddel‘

Hof: Een geneesmiddel, in de zin van de richtlijn, kan niet als „geregistreerde stof“ worden gekwalificeerd, zelfs als dat geneesmiddel een stof bevat, genoemd op de lijst met ‚verboden stoffen‘ die gemakkelijk met eenvoudige of economisch rendabele middelen kan worden gebruikt of geëxtraheerd. [Deze richtlijnen zijn in Nederland uitgewerkt in de Wet voorkoming misbruik chemicaliën].

Zie ook: [Zonder registratie zijn stoffen met drugsprecursoren niet verboden](#) (ECER nieuwsbericht)

ARREST – 12 februari 2015 – Zaak C-369/13 – Gielen e.a. – Nederlandse zaak – Rechtbank Oost-Brabant - arrest

Prejudiciële verwijzing – Drugsprecursoren – Toezicht op de handel tussen de lidstaten – Verordening (EG) nr. 273/2004 – Toezicht op de handel tussen de Europese Unie en derde landen – Verordening (EG) nr. 111/2005 – Begrip ‚geregistreerde stof‘ – Stof ‚alfafenylicetoacetonitril‘ (APAAN) – Geregistreerde stof ‚1-Fenyl-2-propanon‘ (BMK)

Verdachten worden vervolgd voor invoer cq uitvoer cq in bezit hebben van een chemische stof genaamd APAAN, op grond van de Wet voorkoming misbruik chemicaliën, welke wet de uitwerking is van de toepasselijke EU-richtlijnen. De stof APAAN, een grondstof voor amfetamine, staat evenwel niet vermeld in de bijlagen met ‚verboden‘ stoffen bij de richtlijnen. Overigens is APAAN inmiddels wel op de lijsten met verboden stoffen geplaatst.

Hof: Het feit dat APAAN ‚met eenvoudige of economisch rendabele middelen‘ kan worden omgezet in de stof BMK –wel vermeld in de bijlagen- maakt niet dat APAAN toch een ‚geregistreerde stof‘ is. De lijst met stoffen in de bijlagen is uitputtend. Ook kan niet gezegd worden dat APAAN BMK ‚bevat‘, in de zin van de richtlijn, (reeds) omdat BMK niet in de samenstelling van APAAN voorkomt, maar APAAN in BMK wordt omgezet. De kwalificatie van „geregistreerde stof“ in de zin van artikel 2, onder a), van verordening (EG) nr. 273/2004 en artikel 2, onder a), van verordening (EG) nr. 111/2005 geldt niet voor een stof als alfafenylicetoacetonitril, die niet is genoemd in bijlage I bij verordening nr. 273/2004 of de bijlage bij verordening nr. 111/2005, zelfs gesteld dat die met eenvoudige of economisch rendabele middelen, in de zin van die verordening, kan worden omgezet in een stof die in bedoelde bijlagen wordt genoemd.

Zie ook: [Zonder registratie zijn stoffen met drugsprecursoren niet verboden](#) (ECER nieuwsbericht)

HANDEL

ARREST – 26 februari 2015 – Zaak C-104/14 – Federconsorzi en Liquidazione giudiziale dei beni ceduti ai creditori della Federconsorzi – arrest

Prejudiciële verwijzing – Artikel 288, derde alinea, VWEU – Bestrijding van betalingsachterstand bij handelstransacties – Richtlijn 2000/35/EG – Artikelen 2, 3 en 6 – Richtlijn 2011/7/EU – Artikelen 2, 7 en 12 – Wettelijke regeling van een lidstaat op grond

waarvan de interest op een schuldvordering die dateert van vóór die richtlijnen, ten nadele van een schuldeiser van de staat kan worden herzien

Hof: Het Unierecht verzet zich er niet tegen dat een lidstaat die tijdens de termijn voor omzetting van de richtlijn wettelijke bepalingen vaststelt, op grond waarvan de interest op een schuldvordering die voortvloeit uit de uitvoering van een vóór 8 augustus 2002 gesloten overeenkomst, kan worden herzien ten nadele van een schuldeiser van de staat.

INSTITUTIONEEL RECHT

ARREST – 12 februari 2015 – Zaak C-336/13 P – Commissie / IPK International – arrest

Hogere voorziening – Besluit van de Commissie waarbij terugbetaling van financiële bijstand wordt gelast – Uitvoering van een arrest van het Gerecht van de Europese Unie – Onderscheid tussen verdragingsrente en vergoedende rente – Berekening van de rente

Hof: Het arrest van het Gerecht van de Europese Unie IPK International/Commissie (T-671/11, EU:T:2011:185) wordt vernietigd voor zover het gelast, de door de Europese Commissie aan IPK International – World Tourism Marketing Consultants GmbH verschuldigde verdragingsrente te berekenen over het met de al toegevalen rente vermeerderde hoofdbedrag van de schuldvordering. De hogere voorziening wordt afgewezen voor het overige. De door de Europese Commissie aan IPK International – World Tourism Marketing Consultants GmbH verschuldigde verdragingsrente moet uitsluitend over het hoofdbedrag van de schuldvordering worden berekend.

INTELLECTUELE EIGENDOM

ARREST – 26 februari 2015 – Zaak C-41/14 – Christie's France – persbericht – arrest

Prejudiciële verwijzing – Richtlijn 2001/84/EG – Artikel 1 – Intellectuele eigendom – Veiling van oorspronkelijke kunstwerken – Volgrecht ten behoeve van de auteur van een oorspronkelijk kunstwerk – Schuldenaar van de volgrechtvergoeding – Koper of verkoper – Contractuele afwijking

Hof: Artikel 1, lid 4, van richtlijn 2001/84/EG staat niet eraan in de weg dat de volgrechtvergoedingsplichtige, die bij nationale wetgeving als zodanig is aangewezen, overeenkomt dat de koper uiteindelijk de kosten van het volgrecht geheel of gedeeltelijk zal dragen, voor zover een dergelijke contractuele regeling geen enkel gevolg heeft voor de verplichtingen en de verantwoordelijkheid van degene die jegens de auteur vergoedingsplichtig is.

Zie ook: [Betaling volgrecht mag contractueel worden geregeld \(IE-forum\)](#)

LANDBOUW

ARREST – 5 februari 2015 – Zaak C-498/13 – Agrooikosystemata – arrest

Prejudiciële verwijzing – Landbouw – Gemeenschappelijk landbouwbeleid – Verordening (EEG) nr. 2078/92 – Landbouwproductiemethoden die verenigbaar zijn met de eisen inzake milieubescherming en betreffende natuurbeheer – Het op lange termijn voor milieubeschermingsdoeleinden uit productie nemen van landbouwgrond – Steun voor milieumaatregelen in de landbouw, die wordt verleend aan agrarische bedrijfshoofden en wordt medegefinancierd door de Europese Unie – Hoedanigheid van begunstigde van dergelijke steun

Hof: Alleen personen die voorheen over een landbouwproductie beschikten, kwamen in aanmerking voor het in artikel 2, lid 1, onder f), van deze verordening bedoelde programma voor het op lange termijn uit productie nemen van landbouwgrond.

CONCLUSIE A-G WAHL – 26 februari 2015 – Zaak C-684/13 – Demmer – conclusie

Gemeenschappelijk landbouwbeleid – Terugvordering van ten onrechte toegewezen en uitgekeerde landbouwsubsidies – Subsidiabele oppervlakten – ‘Subsidiabele hectare’ – Landbouwactiviteiten en niet-landbouwactiviteiten – Veiligheidszones op vliegvelden – Grasteelt in die zones voor de productie van diervoeder – Overwegend gebruik – Beperkingen op het gebruik van veiligheidszones op vliegvelden – Fout die de landbouwer redelijkerwijs had kunnen ontdekken – Goede trouw

A-G: Veiligheidszones rond landingsbanen, taxibanen en noodstopbanen op vliegvelden kunnen subsidiabel zijn in de zin van artikel 44, lid 2, van verordening nr. 1782/2003, en van artikel 34, lid 2, van verordening (EG) 73/2009 op voorwaarde dat de landbouwer de grond daadwerkelijk kan gebruiken voor de landbouwactiviteit van zijn keuze.

LUCHTVAART

ARREST – 26 februari 2015 – Zaak C-6/14 – Wucher Helicopter en Euro-Aviation Versicherung – arrest

Prejudiciële verwijzing – Verordening (EG) nr. 785/2004 – Luchtvervoerders en exploitanten van luchtvaartuigen – Verzekeringen – Eisen – Begrippen ‘passagier’ en ‘bemanningslid’ – Helikopter – Vervoer van een deskundige in het veroorzaken van lawines met explosieven – Schade geleden tijdens een vlucht bij de uitvoering van arbeid – Schadevergoeding

Hof: Een inzittende van een helikopter die gehouden wordt door een luchtvervoerder van de Gemeenschap, wanneer hij op grond van een overeenkomst tussen zijn werkgever en deze luchtvervoerder wordt vervoerd om een specifieke taak als in het hoofdgeding te verrichten, is een „passagier”. Een persoon die onder het begrip „passagier” in de zin van artikel 3, onder g), van verordening nr. 785/2004 valt, valt ook onder het begrip „passagier” in de zin van artikel 17 van het Verdrag tot het brengen van eenheid in enige bepalingen inzake het internationale luchtvervoer, gesloten te Montreal op 28 mei 1999 wanneer deze persoon is vervoerd op basis van een „vervoersovereenkomst” in de zin van artikel 3 van voormeld verdrag.

MEDEDINGING

CONCLUSIE A-G WAHL – 12 februari 2015 – Zaak C-583/13 P – Deutsche Bahn e.a. / Commissie – conclusie

Hogere voorziening – Artikel 20, lid 4, en 28 van verordening nr. 1/2003 – Inspectiebevoegdheden van de Commissie – Grondrecht van onschendbaarheid van de woning – Grondrecht op effectieve rechterlijke toetsing – Dow Benelux-rechtspraak – Bewijslast – Gevolgen van onrechtmatige doorzoeken door de Commissie *inz. Deutsche Bahn e.a./Commissie te vernietigen*

A-G: Het arrest van het Gerecht van 6 september 2013 in de gevoegde zaken T-289/11, T-290/11 en T-521/11 Deutsche Bahn e.a./Commissie te vernietigen voor zover het Gerecht daarbij het middel betreffende schending van het recht van verweer van rekwirantes wegens onregelmatigheden in de loop van de eerste inspectie heeft afgewezen.

MILIEU

ARREST – 11 februari 2015 – Zaak C-531/13 – Kornhuber e.a. – arrest

Milieu – Richtlijn 85/337/EEG – Milieueffectbeoordeling van bepaalde openbare en particuliere projecten – Projecten die al dan niet aan een beoordeling moeten worden onderworpen – Exploratieboringen – Punt 14 van bijlage I – Begrip ‘commerciële winning van aardolie en aardgas’ – Beoordelingsplicht bij de winning van een bepaalde hoeveelheid gas – Punt 2, onder d), van bijlage II – Begrip ‘diepboringen’ – Punt 1 van bijlage III – Begrip ‘cumulatie met andere projecten’

Hof: Een exploratieboring, waarbij een testproductie van aardgas en aardolie is gepland ter vaststelling van de commerciële ontginbaarheid van een vindplaats, valt niet binnen de werkingssfeer van punt 14 van bijlage I bij richtlijn 85/337/EEG.

Zie ook: [Ready steady, flare? The ECJ in Marktgemeinde Straßwalchen limits the scope of 'commercial' yet insists on strict cumulation test.](#) (GAVL blog)

CONCLUSIE A-G WAHL – 5 februari 2015 – Zaak C-148/14 – Nordzucker – conclusie

Milieu – Regeling voor de handel in broeikasgasemissierechten – Artikel 16, leden 1 en 3, van richtlijn 2003/87/EG – Bewaking en rapportage van emissies – Verificatie van de door de exploitanten ingediende verslagen – Sancties – Evenredigheid

A-G: De in de richtlijn neergelegde boete is niet van toepassing op een exploitant die uiterlijk 30 april van een jaar een hoeveelheid emissierechten heeft ingeleverd die gelijk is aan zijn emissies in het voorgaande jaar, als geverifieerd overeenkomstig artikel 15 van de richtlijn, maar die na een daarop volgende controle door de bevoegde nationale autoriteit niet voldoende is bevonden ter dekking van alle emissies van de exploitant in het voorgaande jaar. Het is aan de lidstaten om de regels vast te stellen inzake de sancties die in voorkomend geval van toepassing zijn op dit soort schendingen. De aldus vastgestelde sancties moeten doeltreffend, evenredig en afschrikkend zijn.

ARREST – 26 februari 2015 – Zaak C-43/14 – ŠKO-ENERGO – persbericht – arrest

Prejudiciële verwijzing – Bescherming van de ozonlaag – Regeling voor de handel in broeikasgasemissierechten binnen de Europese Unie – Methode voor de toewijzing van emissierechten – Kosteloze toewijzing van emissierechten – Heffing van schenkbelasting over die toewijzing

Hof: Artikel 10 van richtlijn 2003/87/EG staat in de weg aan de toepassing van een schenkbelasting als die welke in het hoofdgeding aan de orde is, wanneer deze belasting in strijd is met de in dat artikel neergelegde regel dat hoogstens 10 % van de emissierechten tegen betaling mag worden toegewezen. Het staat aan de verwijzende rechter om na te gaan of dit het geval is.

OPENBAARHEID VAN BESTUUR

ARREST – 27 februari 2015 – Zaak T-188/12 – Breyer / Commissie – persbericht – arrest

Toegang tot documenten – Verordening (EG) nr. 1049/2001 – Memories door de Republiek Oostenrijk ingediend in een niet-nakomingsprocedure bij het Hof – Weigering van toegang

Gerecht: De Commissie mag een verzoek om inzage in de schriftelijke opmerkingen van lidstaten in een procedure bij het HvJEU niet zomaar afwijzen. Het verzoek om inzage moet worden beoordeeld op grond van verordening (EG) nr. 1049/2011.

Zie ook: [Toegang tot door Oostenrijk ingediende documenten bij het HvJ EU \(IE-forum\)](#)

SOCIALE ZEKERHEID

ARREST – 4 februari 2015 – Zaak C-647/13 – Melchior – arrest

Prejudiciële verwijzing – Sociale zekerheid – Voorwaarden voor het recht op werkloosheidsuitkeringen in een lidstaat – Inaanmerkingneming van tijdvakken van arbeid die zijn vervuld als arbeidscontractant in dienst van een in die lidstaat gevestigde instelling van de Europese Unie – Gelijktelling van werkloosheidsdagen waarvoor een uitkering is toegekend krachtens de Regeling welke van toepassing is op de andere personeelsleden van de Europese Gemeenschappen, met arbeidsdagen – Beginsel van loyale samenwerking

Hof: Het Unierecht staat niet toe een regeling waarbij de tijdvakken van arbeid die zijn vervuld als arbeidscontractant bij een in die lidstaat gevestigde instelling van de Unie, niet in aanmerking worden genomen bij het recht op werkloosheidsuitkeringen, en voorts werkloosheidsdagen niet worden gelijkgesteld aan arbeidsdagen, terwijl op de

werkloosheidsdagen waarvoor krachtens de regeling van die lidstaat een uitkering is toegekend, wel een dergelijke gelijkstelling wordt toegepast.

ARREST – 5 februari 2015 – Zaak C-655/13 – Mertens – Nederlandse zaak – CRvB - arrest

Prejudiciële verwijzing – Sociale zekerheid – Verordening (EEG) nr. 1408/71 – Artikel 71 – Begrip ‚gedeeltelijk werkloze grensarbeider’ – Weigering van de woonlidstaat en van de bevoegde lidstaat om een werkloosheidsuitkering toe te kennen

De Nederlandse mevrouw Mertens woont in Nederland en heeft voltijds in Duitsland gewerkt. Sinds 2009 is zij deeltijds werkloos. Zij werkt deeltijds in Duitsland bij een andere werkgever. Nederland stelt zich op het standpunt dat zij geen recht heeft op gedeeltelijke werkloosheidsvergoeding in Nederland, maar deze in Duitsland moet aanvragen. Duitsland vindt echter dat zij volledig werkloos is geworden, nu haar huidige werkgever niet dezelfde is, en dus, conform verordening 1408/71, Nederland als woonstaat de (gedeeltelijke) werkloosheidsvergoeding moet betalen.

Hof: Grensarbeider die deeltijds werkloos wordt heeft aanspraak op (gedeeltelijke) werkloosheidsuitkering in werkland. Een grensarbeider die in directe aansluiting op een voltijds dienstverband bij een werkgever in een lidstaat, deeltijds werkzaam wordt bij een andere werkgever in dezelfde lidstaat, de hoedanigheid heeft van gedeeltelijk werkloze grensarbeider in de zin van die bepaling.

ARREST – 12 februari 2015 – Zaak C-114/13 – Bouman – arrest

Prejudiciële verwijzing – Sociale zekerheid – Verordening (EEG) nr. 1408/71 – Verzekering ter zake van ouderdom en overlijden – Artikel 46 bis, lid 3, onder c) – Vaststelling van de uitkeringen – Nationale anticumulatievoorschriften – Afwijking – Begrip ‚vrijwillig voortgezette verzekering’ – Nationaal pensioen uit hoofde van een verplichte verzekering – Mogelijkheid om gedurende een bepaald tijdvak ontheffing van aansluiting te vragen – Reikwijdte van de verklaring van het bevoegde orgaan van een andere lidstaat – Verordening (EEG) nr. 574/72 – Artikel 47

Mevrouw Bouman, wonend in Nederland, ontving van de Belgische Rijksdienst voor Pensioenen (RVS) een algemeen rust- en een overlevingspensioen. Daarnaast had zij gedurende een bepaalde periode in Nederland onder de Algemene Ouderdomswet (AOW) pensioenrechten opgebouwd. Op grond van een Belgische anticumulatiebepaling in een koninklijk besluit werden deze opgebouwde pensioenrechten in mindering gebracht op haar Belgische pensioenuitkeringen. Mevrouw Bouman doet een beroep op verordening 1408/71 van 14 juni 1971 aangaande socialezekerheidsregelingen waarin wordt bepaald dat indien sprake is van een ‚vrijwillig voortgezette verzekering’ in een andere lidstaat, deze opgebouwde rechten niet mogen worden meegenomen in de vaststelling van de hoogte van het uit te keren pensioen. Het Arbeidshof te Antwerpen vraagt het Hof van Justitie of er in casu sprake is van een dergelijke vrijwillig voortgezette verzekering, nu mevrouw Bouman gedurende een bepaalde periode ontheffing had aangevraagd en gekregen van de AOW-verplichting, een verzekering met een in beginsel verplicht karakter.

Hof: De verordening moet aldus worden uitgelegd dat het mede het gedeelte van de uitkering omvat dat voortvloeit uit een tijdvak van verzekering waarin de verzekerde van aansluiting bij de verplichte verzekering kon worden ontheven, in het geval dat die aansluiting gedurende het betrokken tijdvak de omvang van de socialezekerheidsuitkering beïnvloedt.

CONCLUSIE A-G MINGOZZI – 12 februari 2015 – Zaak C-543/13 – Fischer-Lintjens – Nederlandse zaak – CRvB - conclusie

Prejudiciële verwijzing – Ziektekostenverzekering – Verordening (EEG) nr. 1408/71 – Artikel 27 – Begrip ‚pensioenen of renten, verschuldigd krachtens de wettelijke regelingen van twee of meer lidstaten’ – Met terugwerkende kracht toekennen van een pensioen in de woonstaat – Terugwerkende kracht van een zorgverzekering

A-G: Het begrip „verschuldigd” omvat het tijdvak waarin een betrokkene recht heeft op een pensioen of een rente, ongeacht het tijdstip waarop dat recht formeel is vastgesteld, wanneer dit pensioen of deze rente voor dat tijdvak daadwerkelijk is betaald, ook wanneer dat met terugwerkende kracht is gebeurd.

Een lidstaat die aan een sociaal verzekerde die valt onder bepaalde van de categorieën van de richtlijn, een pensioen toekent dat met terugwerkende kracht ingaat, moet die sociaal verzekerde toestaan een verplichte zorgverzekering af te sluiten met dezelfde terugwerkende kracht, zodat de objectieve situatie wordt weergegeven die voortvloeit uit de toepassing van deze bepalingen van de verordening.

ARREST – 26 februari 2015 – Zaak C-623/13 – de Ruyter – persbericht – arrest

Prejudiciële verwijzing – Sociale zekerheid – Verordening (EEG) nr. 1408/71 – Artikel 4 – Materiële werkingssfeer – Heffingen over inkomsten uit vermogen – Algemene sociale bijdrage – Bijdrage ter vereffening van de sociale schuld – Sociale heffing – Aanvullende bijdrage bij de sociale heffing – Bijdragen aan de financiering van verplichte socialezekerheidsstelsels – Rechtstreekse en voldoende relevante samenhang met bepaalde takken van sociale zekerheid

Hof: Inkomsten uit vermogen van ingezetenen in Frankrijk die in een andere lidstaat werken, kunnen niet worden onderworpen aan de Franse sociale bijdragen. Heffingen over inkomsten uit vermogen, wanneer daarmee wordt bijgedragen aan de financiering van de verplichte socialezekerheidsstelsels, vertonen een rechtstreekse en relevante samenhang met sommige van de in artikel 4 van verordening nr. 1408/71 genoemde takken van sociale zekerheid en vallen derhalve binnen de werkingssfeer van die verordening, ook al worden die heffingen berekend over de inkomsten uit vermogen van de heffingsplichtigen, los van het verrichten van een beroepsactiviteit door hen.

STAATSSTEUN

ARREST – 12 februari 2015 – Zaak C-37/14 – Commissie / Frankrijk – persbericht – arrest

Niet-nakoming – Staatssteun - Promotie maatregelen – Groente- en fruitsector – Onrechtmatige steun – Onverenigbaar met de interne markt - Terugvordering *térieur* – Récupération – Niet-uitvoering

Hof: Frankrijk niet het nodige gedaan om illegale staatssteun voor de Franse groente- en fruitsector terug te vorderen van de begunstigen. Het zou gaan om een bedrag van 338 miljoen euro.

ARREST – 5 februari 2015 – Zaak T-473/12 – Aer Lingus / Commissie – persbericht – arrest

State aid — Irish tax on air passengers — Lower rate for destinations no more than 300 km from Dublin — Decision declaring the aid incompatible with the internal market and ordering its recovery — Advantage — Selective nature — Identification of the beneficiaries of the aid — Article 14 of Regulation (EC) No 659/1999 — Obligation to state reasons

Gerecht: Gedeeltelijke vernietiging van de beslissing van de Commissie dat Ierland € 8 per passagier moet terugvorderen van de begunstigde luchtvaartmaatschappijen. De Commissie kon niet oordelen dat het door de luchtvaartmaatschappijen genoten voordeel in alle gevallen, automatisch, € 8 per passagier bedroeg.

CONCLUSIE A-G SZPUNAR – 3 februari 2015 – Zaak C-5/14 – Kernkraftwerke Lippe-Ems – conclusie

Prejudiciële verwijzing – Regeling van lidstaat die voorziet in de heffing van belasting op spijlstof – Verenigbaarheid met nationale grondwet en Unierecht – Richtlijn 2003/96/EG – Artikelen 2 en 14 – Richtlijn 2008/118/EG – Artikel 1 – Artikel 107 VWEU – Artikelen 93 EA, 191 EA en 192 EA

A-G: Een nationale rechter kan een verzoek om een prejudiciële beslissing indienen, ook als een nationale procedure gaande is ter beoordeling van de grondwettigheid van de nationale bepalingen die de grondslag vormen van de in het hoofdgeding bestreden individuele handeling.

De betreffende richtlijnen verzetten zich niet tegen een belasting die wordt geheven op spijlstof en drukt op het gebruik ervan voor de productie van elektriciteit.

Het feit dat de belasting die in het hoofdgeding aan de orde is enkel wordt toegepast op ondernemingen die op industriële wijze elektriciteit produceren met gebruikmaking van splijfstof, vormt geen steunmaatregel van de staat in de zin van artikel 107, lid 1, VWEU. De bepalingen van het EGA-Verdrag verzetten zich evenmin tegen een dergelijke belasting.

ARREST – 26 februari 2015 – Zaak T-135/12 – Frankrijk / Commissie – persbericht – arrest

Staatssteun - Pensioen – Herziening van de financieringsmethode van pensioenen van ambtenaren bij France Telecom – Met interne markt verenigbare steun – Voordeel

Gerecht: The reform of the financing of the pensions of civil servants working for France Télécom after its conversion into a public limited company only constitutes compatible State aid subject to the conditions imposed by the Commission. The effect of that reform was to reduce the contribution to be paid to the French State by France Télécom up until that conversion and it failed to bring about an equalisation of the social charges payable by competitors. Het beroep wordt verworpen.

ARREST – 26 februari 2015 – Zaak T-385/12 – Orange / Commissie – persbericht – arrest

Staatssteun - Pensioen – Herziening van de financieringsmethode van pensioenen van ambtenaren bij France Telecom – Met interne markt verenigbare steun – Voordeel -

Gerecht: The reform of the financing of the pensions of civil servants working for France Télécom after its conversion into a public limited company only constitutes compatible State aid subject to the conditions imposed by the Commission. The effect of that reform was to reduce the contribution to be paid to the French State by France Télécom up until that conversion and it failed to bring about an equalisation of the social charges payable by competitors. Het beroep wordt verworpen.

TARIEFINDELING

ARREST – 12 februari 2015 – Zaak C-134/13 – Raytek en Fluke Europe – arrest

Prejudiciële verwijzing – Gemeenschappelijk douanetarief – Tariefindeling – Gecombineerde nomenclatuur – Infraroodwarmtecamera's

Hof: Bij het onderzoek van de prejudiciële vraag is niet gebleken van feiten of omstandigheden die de geldigheid kunnen aantasten van verordening (EU) nr. 314/2011.

VENNOOTSCHAPPEN

ARREST – 3 februari 2015 – Zaak C-172/13 – Commissie / Verenigd Koninkrijk – **Grote Kamer – persbericht – arrest**

Niet-nakoming – Artikel 49 VWEU – Artikel 31 van de EER-Overeenkomst – Vennootschapsbelasting – Groepen vennootschappen – Groepsaftrek – Overdracht van door een niet-ingezeten dochteronderneming geleden verliezen – Voorwaarden – Datum waarop wordt bepaald of de verliezen van de niet-ingezeten dochteronderneming definitief zijn

Hof: Britse wetgeving die grensoverschrijdende verliesverrekening voor groepen onder bepaalde voorwaarden toestaat, ingevoerd na het Marks & Spencer-arrest, is verenigbaar met het EU-recht.

CONCLUSIE A-G JÄÄSKINEN – 26 februari 2015 – Zaak C-657/13 – Verder LabTec – conclusie

Vrijheid van vestiging – Belasting van stille reserves die tot uitdrukking komen bij een inbreng van activa van een vaste inrichting van een onderneming van een lidstaat in een andere vaste inrichting van een andere lidstaat – Bestaan van een beperking – Bepaling, ten tijde van de inbreng, van het bedrag van de latente meerwaarden die mede de belastbare winst vormen – Rechtaardiging – Vrijwaring van de verdeling van de

heffingsbevoegdheid tussen de lidstaten – Betaling en invordering in tien jaarlijkse termijnen – Evenredigheid

A-G: Het in artikel 49 VWEU vervatte beginsel van vrijheid van vestiging verzet zich niet tegen een nationale regeling volgens welke stille reserves die mede de belastbare winst vormen tot uitdrukking komen bij een inbreng van een activum van een binnenlandse vaste inrichting in een buitenlandse vaste inrichting van dezelfde onderneming wanneer het volgens een andere nationale regeling mogelijk is deze inkomsten over tien boekjaren gelijkmatig te spreiden.

VERBLIJFSRECHT

CONCLUSIE A-G SHARPSTON – 12 februari 2015 – Zaak C-554/13 – Zh. en O. – Nederlandse zaak – Raad van State - conclusie

Ruimte van vrijheid, veiligheid en recht – Richtlijn 2008/115/EG – Gemeenschappelijke normen en procedures in de lidstaten voor de terugkeer van derdelanders die illegaal op hun grondgebied verblijven – Artikel 7, lid 4 – Besluit waarbij de toekenning van een termijn voor vrijwillig vertrek is geweigerd – Gevaar voor de openbare orde

De Raad van State legt het Hof vragen voor over het begrip “openbare orde” waarop uitzettingen van illegale derdelanders zijn gebaseerd, onder meer of sprake kan zijn van een gevaar voor de openbare orde wanneer een vreemdeling enkel wordt verdacht, maar niet is veroordeeld, en of onmiddellijk mag worden uitgezet in plaats van het bieden van een (kortere) termijn voor vrijwillige terugkeer.

A-G: Regel is dat aan illegale derdelanders een termijn van zeven tot dertig dagen voor vrijwillig vertrek moet worden toegekend. Hiervan kan worden afgeweken indien het gevaar of de bedreiging voor de openbare orde voor de betrokken lidstaat identificeerbaar zijn. Autoriteiten moeten elk geval afzonderlijk beoordelen, om het openbare orde-belang waarvan zij de bescherming beogen, te bepalen. In voorkomend geval volstaat een redelijke verdenking dat de betrokken persoon een strafbaar feit heeft gepleegd. Een veroordeling behoeft in dit verband niet onherroepelijk te zijn geworden.

Het gestelde gevaar of de bedreiging van de openbare orde mag niet uitsluitend worden gebaseerd op het feit dat de vreemdeling strafrechtelijk is veroordeeld of wordt verdacht van het begaan van een strafbaar feit. Andere factoren, zoals de ernst ervan of het soort strafbaar feit naar nationaal recht, het tijdsverloop na het plegen van het feit, de intentie van de betrokken persoon en de mate van zijn betrokkenheid bij het plegen van het strafbare feit, zijn relevant voor iedere beoordeling. Wanneer het beroep op de uitzondering wordt gebaseerd op de verdenking van het plegen van een strafbaar feit, zijn de gronden voor die verdenking relevant voor de beoordeling. Het in alle gevallen automatisch beslissen dat een termijn voor vrijwillig vertrek geheel wordt ontzegd is niet toegestaan.

ARREST – 26 februari 2015 – Zaak C-472/13 – Shepherd – persbericht – arrest

Prejudiciële verwijzing – Ruimte van vrijheid, veiligheid en recht – Asiel – Richtlijn 2004/83/EG – Artikel 9, lid 2, onder b), c) en e) – Minimumnormen voor de erkenning van onderdanen van derde landen of staatlozen als vluchteling – Voorwaarden voor de erkenning als vluchteling – Daden van vervolging – Strafrechtelijke sancties tegen een militair uit de Verenigde Staten die heeft geweigerd te dienen in Irak

Hof: Het Hof legt uit in welke gevallen asiel verleend kan worden aan een deserteur. De weigering om de militaire dienst te vervullen moet voor die aanvrager het enige middel zijn om deelname aan de gestelde oorlogsmisdrijven te voorkomen, en bijgevolg dat indien hij geen gebruik heeft gemaakt van een procedure tot het verkrijgen van de status van gewetensbezwaarde, een dergelijke omstandigheid elke bescherming op grond van artikel 9, lid 2, onder e), van richtlijn 2004/83 uitsluit, tenzij die aanvrager aantoont dat er hem in zijn concrete situatie geen dergelijke procedure ter beschikking stond.

Zie ook:

- [Gibt es eine Sauberkeitsvermutung für völkerrechtlich legitimierte Konflikte? \(Verfassungsblog\)](#)
- [The Iraq war and EU asylum law: the CJEU's answers are blowin' in the wind \(EU law analysis\)](#)

VRIJ VERKEER

VRIJ VERKEER VAN DIENSTEN

ARREST – 11 februari 2015 – Zaak C-340/13 – bpost – arrest

Prejudiciële verwijzing – Postdiensten – Richtlijn 97/67/EG – Artikel 12 – Aanbieder van de universele dienst – Kwantumkortingen – Toepassing op tussenpersonen die postzendingen samenvoegen – Discriminatieverbod

Bpost is in België de nationale leverancier van de universele postdienst en hanteert drie soorten tarieven: het standaardtarief (prijs per zending), de verlaagde of voorkeurtarieven die afhangen van het aantal te versturen zendingen, en de conventionele tarieven voor zeer grote zendvolumes (de zogenoemde „masspost”), die in een bijzondere overeenkomst tussen bpost en de klant worden bepaald.

Hof: Het non-discriminatiebeginsel (artikel 12 van richtlijn 97/67/EG) verzet zich niet tegen een systeem van kwantumkortingen per afzender als hetwelk in het hoofdgeding aan de orde is.

VRIJ VERKEER VAN GOEDEREN (ART.110 VWEU)

CONCLUSIE A-G SZPUNAR – 10 februari 2015 – Zaak C-76/14 – Manea – Grote Kamer – conclusie

Vrij verkeer van goederen – Heffing op verontreinigende emissies bij de eerste registratie of de eerste eigendomsoverdracht van voertuigen – Vrijstelling van voertuigen waarvoor voordien geldende heffingen zijn voldaan – Verbod van een discriminerende nationale heffing in de zin van artikel 110 VWEU – Niet-discriminatie van uit andere lidstaten ingevoerde tweedehandsvoertuigen ten opzichte van soortgelijke nationale voertuigen

A-G: Toegestaan is dat een lidstaat een eenmalige heffing op voertuigen invoert, die wordt geïnd bij de eerste registratie van een voertuig op het grondgebied van de lidstaat die deze heffing invoert, alsook bij de eerste overdracht – vanaf de datum van invoering van die heffing – van het eigendomsrecht op een reeds in die staat geregistreerd voertuig. Die heffing moet aldus worden vormgegeven dat het bedrag van de heffing op uit andere lidstaten afkomstige tweedehandsvoertuigen niet hoger is dan het restbedrag van de heffing dat in de marktwaarde van nationale voertuigen is vervat. Voorts is toegestaan dat bij de invoering van die heffing, daarvan vrijstelling wordt verleend aan voertuigen waarvoor reeds een voordien geldende heffing is voldaan, op voorwaarde dat het bedrag van de nieuwe heffing op uit andere lidstaten afkomstige tweedehandsvoertuigen niet hoger is dan het restbedrag van de vorige heffing dat in de marktwaarde van nationale voertuigen is vervat.

VRIJ VERKEER VAN KAPITAAL (ART. 63 VWEU)

ARREST – 24 februari 2015 – Zaak C-559/13 – Grünewald – Grote Kamer – arrest

Prejudiciële verwijzing – Vrij verkeer van kapitaal – Directe belastingen – Inkomstenbelasting – Aftrekbaarheid van onderhoudsuitkeringen die zijn betaald als tegenprestatie voor een schenking als voorschot op het erfdeel – Uitsluiting van niet-ingezetenen

Hof: Artikel 63 VWEU verzet zich tegen een regeling van een lidstaat op grond waarvan een niet-ingezetene belastingplichtige van de commerciële inkomsten die hij in deze lidstaat heeft verworven uit aandelen in een vennootschap die hem door een ouder zijn overgedragen door middel van een schenking als voorschot op zijn erfdeel, de uitkeringen die hij aan die ouder als tegenprestatie voor die schenking heeft betaald, niet mag aftrekken, terwijl een ingezetene belastingplichtige volgens die regeling wel recht heeft op deze aftrek.

VRIJ VERKEER VAN PERSONEN (ART. 20 VWEU)

ARREST – 26 februari 2015 – Zaak C-359/13 – Martens – Nederlandse zaak – CRvB - arrest

Prejudiciële verwijzing – Vrij verkeer van personen – Artikelen 20 VWEU en 21 VWEU – Onderdaan van een lidstaat – Woonplaats in een andere lidstaat – Studie in een land of gebied overzee – Handhaving van de toekenning van studiefinanciering – Woonplaatsvereiste van ‚3 uit 6 jaar’ – Beperking – Rechtvaardiging

Hof: Studiefinanciering voorbehouden aan studenten die ten minste drie jaar in Nederland hebben gewoond in de zes jaar voorafgaand aan hun studie, strookt niet met het EU-recht. Het EU-recht verzet zich dus tegen de Nederlandse 3 uit 6-regeling. De artikelen 20 VWEU en 21 VWEU verzetten zich tegen een regeling van een lidstaat, die voor de toekenning van studiefinanciering voor hoger onderwijs buiten NL als voorwaarde stelt dat de student die deze studiefinanciering aanvraagt, in de zes jaren voorafgaand aan zijn inschrijving voor die studie gedurende een periode van ten minste drie jaren in NL heeft gewoond.

VRIJ VERKEER VAN WERKNEMERS (ART. 45 VWEU)

ARREST – 5 februari 2015 – Zaak C-317/14 – Commissie / België – arrest

Niet-nakoming – Artikel 45 VWEU – Verordening (EU) nr. 492/2011 – Vrij verkeer van werknemers – Toegang tot arbeid – Plaatselijke openbare dienst – Taalkennis – Bewijsmiddel

Hof: Door van kandidaten voor betrekkingen bij de plaatselijke diensten in het Franse of het Duitse taalgebied uit wier vereiste diploma's of certificaten niet blijkt dat zij hun onderwijs in de betrokken taal hebben genoten, te eisen dat zij hun taalkennis bewijzen door middel van één enkel soort certificaat dat uitsluitend door één enkele Belgische officiële instantie wordt afgegeven na een door die instantie op het Belgische grondgebied georganiseerd examen, is België de verplichtingen betreffende het vrije verkeer van werknemers niet nagekomen.

3. PREJUDICIËLE VERWIJZINGEN

TIP: ZOEKEN NAAR PREJUDICIËLE VRAGEN

Alle prejudiciële verwijzingen (dus ook die van rechters uit andere lidstaten) worden opgenomen in de “Databank verwijzingsuitspraken EU”. Deze databank is te vinden in Porta Iuris via “Uitspraken zoeken”, onder “jurisprudentieverzamelingen”. Daarin kan o.a. gezocht worden op onderwerp en EU-regelgeving. Op die manier is eenvoudig na te gaan of over de geldigheid of uitleg van een bepaalde regel van EU-recht mogelijk al prejudiciële vragen zijn gesteld en/of nog aanhangig zijn. Nota bene: Porta Iuris is alleen beschikbaar voor medewerkers van de Rechtspraak. Prejudiciële verwijzingen zijn ook toegankelijk op de website van HvJEU bij [Info Curia](#). Zie ook de [Wiki Prejudiciële procedure bij het Hof van Justitie EU](#).

VRAGEN UIT NEDERLAND EN BELGIE

(Deze rubriek bevat prejudiciële verwijzingen van Nederlandse rechters van de afgelopen maand aan het Hof van Justitie van de Europese Unie in Luxemburg.)

AANBESTEDING

PREJUDICIELE VERWIJZING – BELGIE – Raad van State - Zaak C-6/15 - TNS Dimarso - 6 januari 2015 (datum binnen EU-Hof: 16 februari 2015) – verwijzingsuitspraak

Verweerder Vlaams Gewest schrijft begin 2012 een overheidsopdracht uit voor een onderzoek naar de woning en de woonconsument in Vlaanderen. De opdracht is ook in het PbEU gepubliceerd. Verzoekster krijgt uiteindelijk de opdracht niet. Zij gaat in juni 2012 tegen verweerders besluit in beroep. Verzoekster meent dat de eindrangschikking van de bedrijven tot stand is gekomen op basis van een niet in het bestek vermelde relatieve weging van zowel de kwaliteit als de prijs van de offerte. Verzoekster wijst op arrest C-532/06 Lianakis waarin het HvJEU ‘laakbaar’ oordeelde over achteraf vastgestelde puntenscalen. Zij hekelt ook het ontbreken van voldoende motivering om te kunnen nagaan waarom de offerte van de uitgekozen aanbieder de voorkeur heeft gekregen. De verwijzende rechter wil weten of de aanbestedende overheid, indien gegund wordt aan de inschrijver met de vanuit het oogpunt van de aanbestedende overheid economisch meest voordelige aanbieding, er steeds toe gehouden is om de beoordelingsmethodiek of afwegingsregels, wat hun voorzienbaarheid, gangbaarheid of draagwijdte ook is, aan de hand waarvan de offertes volgens de gunningscriteria of subgunningscriteria beoordeeld zullen worden, steeds vooraf vast te stellen en in de aankondiging of het bestek op te nemen. Is die verplichting er niet, zijn er dan omstandigheden waarin deze verplichting wel geldt?”

TARIEFDELING GN CODE

PREJUDICIELE VERWIJZING – NEDERLAND – Hoge Raad – 6 februari 2015 – ECLI:NL:HR:2015:221 - verwijzingsuitspraak

Belanghebbende heeft screenplays in het vrije verkeer gebracht en deze aangegeven onder post 8471 met als gevolg dat geen douanerechten verschuldigd zijn. Volgens de inspecteur hadden de screenplays ingedeeld moeten worden in post 8521. Tariefindeling van apparaten waarop digitale video-, muziek- en fotobestanden kunnen worden opgeslagen en waarmee zonder tussenkomst van een computer bestanden op een televisie- of videomonitor kunnen worden weergegeven. Bepalen van de hoofdfunctie van de apparaten. Geen geslaagd beroep mogelijk op Information Technology Agreement van de World Trade Organisation om toepassing nultarief af te dwingen.

PREJUDICIELE VERWIJZING – NEDERLAND – Hoge Raad – 13 februari 2015 – ECLI:NL:HR:2015:285 - verwijzingsuitspraak

Tariefindeling van een elektrisch apparaat dat digitale geluidsbestanden ontvangt afkomstig van het wereldwijde web (internet) of van een lokaal netwerk en dat deze bestanden omzet in geluid en versterkt weergeeft door in het apparaat opgenomen luidsprekers (streamen). Tariefposten 8517, 8518, 8519, 8527 en 8543 van de GN, aantekening 3 op afdeling XVI van de GN.

VERBLIJFSRECHT

PREJUDICIELE VERWIJZING – NEDERLAND – Rechtbank Den Haag – 2 februari 2015 – ECLI:NL:RBDHA:2015:1004 - verwijzingsuitspraak

Eiser heeft op 17 december 2013 een visum gekregen voor Frankrijk. Op 18 december 2013 is hij, naar eigen zeggen, teruggekeerd naar Iran. Op 20 februari 2014 is hij illegaal uit Iran vertrokken en op 1 maart 2014 in Nederland aangekomen waar hij asiel aanvraagt. Op 7 maart 2014 doet Nederland een verzoek aan Frankrijk om de behandeling van zijn verzoek over te nemen omdat hij daar als eerste de Unie is binnen gekomen. Eiser stelt echter dat hij toen nog geen asielzoeker was en dat hij eind december 2013 nog is teruggegaan naar Iran. Voor zijn terugkeer heeft hij indirect bewijs geleverd. Frankrijk heeft dit indirecte bewijs niet gekregen. Frankrijk heeft op 5 mei 2014 een claimakkoord afgegeven. Op grond van artikel 27, eerste lid van verordening 604/2013 kan de asielzoeker tegen het overdrachtsbesluit beroep instellen ten aanzien van de feiten en de recht. De rechtbank stelt vragen over de reikwijdte van het beroep tegen het overdrachtsbesluit.

Zie ook: [What remedies do asylum-seekers have in the Dublin system? Details of new case \(EU law analysis\)](#)

VRIJ VERKEER

PREJUDICIELE VERWIJZING – België – Rechtbank van koophandel Gent – 18 december 2014 (datum binnen EU-Hof: 20-2-2015) – Zaak C-15/15 – New Valmar - verwijzingsuitspraak

Twee private partijen, sluiten in 2010 een concessieovereenkomst tot en met eind 2014 waarbij verweerster wordt aangesteld als exclusieve concessiehouder van verzoekster in Italië. Italiaans recht is van toepassing verklaard en de Rb Gent is bevoegd om kennis te nemen van mogelijke twistpunten tussen partijen. Eind 2011 beëindigt verzoekster de overeenkomst met een opzegtermijn van vijf maanden.

Verzoekster dient een vordering in voor nog niet betaalde facturen + rente en kosten. Verweerster eist een schadevergoeding voor de foutieve beëindiging van de distributieovereenkomst en werpt de nietigheid van de facturen van verzoekster wegens strijdigheid met Belgische regelgeving en het Vlaamse Taaldecreet. Het gaat om de regel dat "de private nijverheids-,handels- en financiebedrijven voor de akten en bescheiden, die voorgeschreven zijn bij de wetten en reglementen (...), de taal van het gebied waar hun exploitatiezetel of onderscheiden exploitatiezetels gevestigd" gebruiken. De litigieuze facturen zijn opgesteld in het Italiaans en aangezien verzoekster is gevestigd in het Nederlandstalige deel van België stelt verweerster dan ook nietigheid van de facturen. Verzoekster stelt dat de Belgische regelgeving strijdig is met VWEU artikelen 26.2, 34 en 35. De verwijzende rechter constateert dat het Taaldecreet recentelijk is gewijzigd naar aanleiding van het arrest Las (C-202/11) waarin het HvJEU oordeelde dat het decreet een

afschrikkende werking kan hebben voor uit andere lidstaten afkomstige niet-NL werknemers hetgeen een beperking van het vrij verkeer oplevert. In het handelsverkeer is het gebruikelijk dat partners communiceren en contracteren in een taal waarin zij elkaar begrijpen. Facturen dienen een contractueel doel en zijn naast een administratief ook een fiscaal instrument. De rechter oordeelt dan ook dat nationale wettelijke bepalingen die het wederzijds begrip beperken mogelijk strijdig zijn met EU-recht.